

Reglemente

för de Gästgifswaregårdar inom Östergötland der skjutsen utgöres genom Entreprenad.

§. 1.

Resande, som är okänd, bör wid ankomsten till gästgifswaregården, uppå anmodan af gästgifswaren, uppvisa sitt pass, samt hvar och en, innan afresan, i dagboken tydligt anteckna sitt namn, embete, tjänst eller yrke, orten hvarifrån han ankommit och stället dit han årnar sig, jemte det antal hästar hwaraf han sig begagnar. Innan sådan anteckning skett, må resande icke från gästgifswaregården afresa.

§. 2.

Resande eger till sin fortkomst påfordra det antal hästar, han anser nödigt. Dock iakttages att efter en häst må icke färdas mera än en person, och efter två hästar icke mera än tre personer, hwarwid af barn under femton år tvänne beräknas motsvara en fullvärt person, allt utom den skjutsande, som skall hafwa plats att åka, der den resande honom anvisar: äfvensom att resande personers och medförande sakers tyngd sammanräknade ej må för hvarje häst som begagnas uppgå till mera än ett skeppund. Ej heller må på ridhäst af ridande medföras mera saker än till två löspunds tyngd. Treenne i sällskap warande resande äga begagna tvänne enbetsåkdon, hwartill jemväl räknas wanliga enbetswagnar eller så kallade trillor. För till och med tre hästar, då icke mera än ett den skjutsandes åkdon nyttjas, må blott en skjutsande medfölja: derutöfwer till och med sex hästar twenne o. s. w. Resande, som för swår eller backig wäg, eller annan orsak, nödgats från en gästgifswaregård begagna flera hästar än hwartill han, efter hwad här ofwan är stadgadt, i öfrigt kunnat wara pligtig, är ej förbunden att sedermera använda ett lika antal.

§ afseende på skjuts för fångar och medföljande fånggewaldiger är särskildt förordnadt.

§. 3.

§inner resande wid ankomsten till gästgifswaregård ej genast, eller, om han genom förbud hästar beställt, på den bestämda tiden, hästar, ege han då frihet att sig genom beting, med hwem som skjutsa will, forthjelwa. Årnars må icke, äfwen med den skjutsandes bifall, skjutas förbi

Ur KB:s samlingar
Digitaliserad år 2013

National Library
of Sweden

§. 5.

Om resande genom oduglig eller istadig skjutshäst, eller annan tillfällighet, utan eget förwällande, under wägen hindras att fortsätta resan med de hästar, han från gästgifswaregård haft, ware närmaste hemmansinnehafware skyldig att, på tillsägelse och emot skjutslega efter den återstående wägens längd, jemte særskild ersättning efter Konungens Befallningshafwandes bepröfwande, då anledning dertill förefommer, genast lemna biträde med nödigt antal hästar till nästa gästgifswaregård.

§. 6.

Den resande eger att sjelf föra eller låta föra de af honom begagnade hästar; dock skall, då resande det påyrkar, den skjutsande alltid medfölja. Då förbudsedel innehåller att skjutsande erfordras för att föra, eller resande derom tillsäger, bör en dertill skicklig person anskaffas.

Reglemente

för de Gästgifwaregårdar inom Östergötland der skjutsen utgöres genom Entreprenad.

§. 1.

Resande, som är okänd, bör wid ankomsten till gästgifwaregården, uppå anmodan af gästgifwaren, uppvisa sitt pass, samt hvar och en, innan afresan, i dagboken tydligt anteckna sitt namn, embete, tjänst eller yrke, orten hvarifrån han ankommit och stället dit han årnar sig, jemte det antal hästar hwaraf han sig begagnar. Innan sådan anteckning skett, må resande icke från gästgifwaregården afresa.

§. 2.

Resande eger till sin fortkomst påfordra det antal hästar, han anser nödigt. Dock iakttages att efter en häst må icke färdas mera än en person, och efter två hästar icke mera än tre personer, hwarwid af barn under femton år tvänne beräknas motsvara en fullvärt person, allt utom den skjutsande, som skall hafva plats att åka, der den resande honom anvisar: äfvensom att resande personers och medförande sakers tyngd sammanräknade ej må för hvarje häst som begagnas uppgå till mera än ett skeppund. Ej heller må på ridhäst af ridande medföras mera saker än till två löspunds tyngd. Treenne i sällskap warande resande äga begagna tvänne enbetsårdon, hwartill jemväl räknas wanliga enbetswagnar eller så kallade trillor. För till och med tre hästar, då icke mera än ett den skjutsandes årdon nyttjas, må blott en skjutsande medfölja: derutöfwer till och med sex hästar twenne o. s. w. Resande, som för swår eller backig wäg, eller annan orsak, nödgats från en gästgifwaregård begagna flera hästar än hwartill han, efter hwad här ofwan är stadgadt, i öfrigt kunnat wara pligtig, är ej förbunden att sedermera använda ett lika antal.

I afseende på skjuts för fångar och medföljande fånggewaldiger är särskildt förordnadt.

§. 3.

Ginner resande wid ankomsten till gästgifwaregård ej genast, eller, om han genom förbud hästar beställt, på den bestämde tiden, hästar, ege han då frihet att sig genom beting, med hwem som skjutsa will, forthjelpa. Annars må icke, äfwen med den skjutsandes bifall, skjutas förbi gästgifwaregård, utom i den händelse nästföljande §. omförmåler.

§. 4.

Skjuts erhålles från en till annan gästgifwaregård eller ställe deremellan. Om resan slutas inom tvänne mil från den gästgifwaregård der hästar erhållits, ware den skjutsande skyldig, om resande det äskar, att honom så långt fortkaffa, oaktadt annan gästgifwaregård i vägen finnes.

§. 5.

Om resande genom oduglig eller istadig skjutshäst, eller annan tillfällighet, utan eget förwällande, under vägen hindras att fortsätta resan med de hästar, han från gästgifwaregård haft, ware närmaste hemmansinnehafware skyldig att, på tillsägelse och emot skjutslega efter den återstående wägens längd, jemte serskild ersättning efter Konungens Befallningshafwandes bepröfwande, då anledning dertill förefommer, genast lemna biträde med nödigt antal hästar till nästa gästgifwaregård.

§. 6.

Den resande eger att sjelf föra eller låta föra de af honom begagnade hästar; dock skall, då resande det påyrkar, den skjutsande alltid medfölja. Då förbudsedel innehåller att skjutsande erfordras för att föra, eller resande derom tillsäger, bör en dertill skicklig person anskaffas.

§. 7.

Då den skjutsfande icke för hästarna, är den resande ansvarig för deras behandling: och derest han så färdas, att skjutshäst eller skjutsandes fordon derigenom förderfwas eller skadas, ware han skyldig sådant ersätta, efter den uppskattning som, der godwillig öfwerenskommelse ej sker, bestämmes af tvåanne bosaste, utaf gästgifwaren å det ombyte, hwarest klagan deröfwer föres, tillfallade, gode män och, om det å någondera sidan äffas, i närvaro af närmaste kronobetjent, hwilken då genast, på dens bekostnad som fordrat hans inställelse, bör tillstådeskomma och skriftligt bewis om förhållandet till den resandes säkerhet meddela. Innan den sålunda bestämde ersättningen blifwit erlagd, må resan icke fortsättas, wid öfrentyre för gästgifwaren på stället att sjelf ansvaras för samma ersättning åt den skjutsfande. Om flere än en resande ått på det åkdon, för hwilket skjutshäst blifwit skadad, ware de en för alla och alla för en ansvarige för ersättningens utgifwande, och ege den misnöjde att målet sedermera till wederbörlig Domstols pröfning instämma.

Sker skada å häst eller fordon utan den resandes förwållande, ware han saklös.

§. 8.

Då resande i Städer eller på Landet möta andre wägsfarande, böra de wika hwar till sin wenstra sida. Wid frogar, betes- och hwiloställen, eller annorstädes, må hästar icke lemnas obundne utan tillsyn, ej heller åkdon ställas i bredd med, utan alltid efter hwarandra på ena sidan af wägen, så att resande obehindradt må kunna färdas; wid wite af 6 R.dr. 32 st. B.co för den som häremot bryter.

§. 9.

Resande bör med saktmod och anständighet bemöta gästgifwaren, skjutsentreprenuren och deras folk, hwilka, liksom den resande sjelf, äro tagne uti Kongl. Maj:ts höga hägn och beskydd, och således å ömse sidor böra för oförrätter fredas. Felar resande härutinnan, genom ord eller gerning, bör gästgifwaren förhållandet, med all tillgänglig bewisning, anmäla hos kronobetjeningen i orten, som åligger att sådant genast, wid ansvar såsom för tjenstförsummelse, i laga ordning beifra.

§. 10.

Om wägar och broar, hwilken årstid som helst, icke äro i försvarligt skick, annodas den resande att sådant i dagboken anmärka, på det rättelse må kunna följa och den försumlige till ansvar befordras. Andra klagomål, till anförande hwaraf resande kunna finna sig befogade, böra jemwäl i dagboken antecknas. Will resande återfalla en redan anförd klagan, bör orsaken der till uppgifwas, emedan återkallelsen i annat fall lemnas utan afseende.

§. 11.

Skjutslegan för en häst utgör för närwarande, wid denna station 24 sk. banko milen. 3 lega för parwagn eller parsläda, betalas 2 sk., och för antingen enbetswagn, kårra, enbets-släda, sadel eller serfskid sele, 1 sk. för hwarje mil. För hjulåkdon, då dese äro med fjäderfåten försedde, skall i lega erläggas 4 sk. för tvåbets och 2 sk. för enbetsåkdon. Om ridhäst nyttjas, och den skjutsfande måste gå för hästens återhämtning, erläggas derföre 6 sk. milen. Resande ware pligtig att, innan afresa sker från gästgifwaregård, erlægga betalning för den skjuts, han dit begagnat. För förbud utan någon dermed åtföljande person, behöfwer skjutslegan icke erläggas, förr än wid den resandes egen ankomst, men i annat fall skall betalningen owilforligt utgifwas af den som anmäler sig såsom förbud, hwilken, liksom annan resande, bör med behörigt pass wara försedd.

§. 12.

Skjuthästar, hwilka för resandes fortkomst blifwit till wiß bestämd timma uppbudade, skola, om den resande dröjer, under påföljande 4 timmar qwarstanna, för att wid ankomsten hållas honom tillhanda, emot ersättning af 8 sk. banko hästen för hwarje full timmas uppehåll utöfwer den första, för hwilken någre wäntningspenningar icke äga rum. Wäntningspenningarne skall skjutsentreprenuren med höflighet utfordra af den resande, innan afresan tillåtes. Göres ej anspråk derpå före

afresan, hafve den skjutsande icke rättighet att fordra dem wid framkomsten till nästa gästgifwaregård. Uppstår twiſt om tiden, äge gästgifwarens klocka witsord, men i enſeende till klockornas ofta olika gång beräknas blott hela timmar och ej öfwerſkjutande fjerdedelar. Förebär reſande, att genom andre reſandes eller den skjutsandes förwällande hafwa blifwit uppehållen, utgifwe han ändock wäntningspenningar och ſöke ſitt ſkadeſtånd af den, ſom till uppehållet varit wällande. I deſe händelſer ware gästgifwaren ſkyldig meddela ſerſkildt bewis, der ſå äſkas. Kan reſande ſig med den skjutsande om wäntningspenningarne förena, ſtände det honom fritt.

§. 13.

Reſande, hwilken ſig på något ſtälle uppehåller, eger att dit fordra ſkjuts från närmaste gästgifwaregård för fortsättande af ſin reſa, dock emot erläggande af ſerſkild ſkjutslega för afſtåndet emellan ſamma gästgifwaregård och afhentningsſtället, då reſan derifrån fortsättes till annan gästgifwaregård. Den ſom äger boſtad inom en mil från gästgifwaregård, och der har egna häſtar, ſå många ſom till fortſkaffande tarſwas, äger icke att, för af honom aſſedd reſa, till ſig fordra ſkjutshäſtar från gästgifwaregården. De ſom bo i Stad ega wäl, i likhet med andra reſande, rätt att der fordra ſkjuts till närmaste gästgifwaregårdar, men i öfrigt ej till andra ſtällen ſom äro belägna närmare Staden, eller på ſådane wägar, ſom afwika från allmänna landſwägen, utan bör den ſom åſtundar göra ſådan reſa, hjälpa ſig fort med egna häſtar eller genom enſkildt beting. Tjenſteman må dock hwarken i Stad eller på Landet förnekas ſkjuts, ſå wida reſan ſker i och för tjenſten. Då ſkjuts i ſtad förwägras, äger den reſande anmäla ſig hos Borgmäſtaren, ſom, eſter underſökning om förhållandet, förordnar, huruvida ſkjuts må erhållas eller icke.

§. 14.

Reſande, ſom till wiſt tid will ſkjutshäſt betinga, eger inſkriſwa beſtällningen i dagboken eller aſlemna förbudsſedel. Skall reſan fortsättas längre wäg, kan reſande jemwäl aſſända lös förbudsliſta, ſom då fortſkaffas med ſkjuts från en gästgifwaregård till annan. På förbudsſedel och förbudsliſta ſkall uttryckligen vara utſatt, ſå wäl behöfligt häſtantal, fordon, rid- eller körtyg, ſom dag och timma då ſkjutsen ſkall tillhandahållas. Åtföljes förbudsliſta af någre, reſande tillhörige, ſaker, böra deſamma på liſtan vara noga upptecknade.

Förbud ſkall ſå ſkyndsamt och ſäkert ſom reſande ſjelf med ſkjuts befordras, och åligger ſkjuts-entreprenören att i dagboken anteckna timman då löſt förbud till gästgifwaregården ankommer och derifrån aſgår, äſwensom att öſwerräkna de förbudet åtföljande ſaker, ſamt ſkrifteligen anmärka om något deraf ſaknas. Kan förbudet ej fortſkaffas på ſätt reſande äſſat, utan att förſattningarne öſwerräddas, eger entreprenören att förbudet qwarhålla till den reſandes ankomſt.

§. 15.

För foror, hwarmed förſtås laſ af marknads- eller handelswaror, flyttſaker ſamt dylikt, må gästgifwareskjuts icke begagnas, utom för fogellaſ från Norrland ſamt för oſtron och hummer. Under foror må likwäl icke räknas de ſaker, ſom af reſande för deras behof medföras, om än ſådant ſker på ſerſkildte köredſkap, ehwad deſe nyttjas ſåſom förbud eller reſande åtfölja.

§. 16.

Till reſandes fortkomſt äro wid denna ſkjutsſtation dagligen anſlagne häſtar, hwilka ſkola utgå i den ordning ſom å förſta ſidan af dagboken är anmärkt: i följd hwaraf reſande bör, i dagbokens ſerſkildte, för ändamålet inrättade columner behörigen anteckna det antal häſtar inom olika tidsbeſtämmelſer, ſom han begagnar.

Undantag i förenämnde ordning eger rum:

1:o För Courirer ſom förete Courirpaſ, och ſom, när ſerſkildte Courirhäſtar ej finnas anſlagne, böra fortſkaffas med de häſtar, hwilka äro ſuaraſt att tillgå, utan aſſeende på wanliga ordningen.

2:o För reſande, hwilka genom förbud till wiſt tid låtit tillſäga om häſtar, minſt två timmar innan den tid, ſom för ankomſten är utſatt, i hwilket fall förhållas, på ſätt 18 §. 4 mom. föreſkriſwer.

§. 17.

Utsägar resande redan beställd skjutshäst, må det honom ej förwägras, mot erläggande af 12 sk. banko för hvarje beställd men ej begagnad häst. Sålunda obegagnad skjuts må ej räknas entreprenuren till godo såsom fullgjord skjutsning. Ankommer ej resande, för hwilken häst är bestyckt, anmäles förhållandet hos Konungens Befallningshafwande.

§. 18.

Entreprenuren är ensam ansvarig för skjutsningen wid gästgifwaregården, samt för alla derutinnan timande oordningar. Han eger att till sitt biträde på eget ansvar antaga en eller flere personer och skall hålla noga inseende deröfwer, att alla skyldigheter, som härutinnan föreskrivas, blifwa uppfyllde, äfvensom att resande ej genom någons förwällande uppehåles, stegring uti skjutslegan försökes eller annat ofskick utöfwas.

Utom hwad i detta dagboksreglemente serfildt stadgas, skall entreprenuren äligga:

1:o Att vara underkastad den närmare tillsyn å beskaffenheten af skjutshästar och fordon, som wederbörande serfildt warda anbefallde att handhafwa, samt att ställa sig till efterrättelse de föreskrifter, som af dem, wid skeende besigtningar, till skjutsordningens befrämjande kunna meddelas.

2:o Att alltid vara försedd med det antal hästar, som af entreprenuren dagligen bör tillhandahållas för att genast wid påfordran vara att tillgå, hwilka, jemte öfrige till skjutsningen anslagne hästar, äfvensom de fordon, som entreprenuren bör innehafwa, städse skola finnas uti fullgodt skick.

3:o Att, för de hästar, som genast böra framskaffas, beförja om stallrum wid, eller så nära intill gästgifwaregården, att något uppehåll med deras inställande förorsakas.

4:o Att, när resande låter för sig aflemna skjutsbeställning, alltid, då sådant kan medhinnas, iakttaga, att uppbudad skjuts inställes utaf de hästar, som äro bestämde att inom den längsta tiden framskaffas.

5:o Att wid skjutsombytet sjelf vara tillstädes, eller ock der uti sitt ställe hålla en wälfräddad, nykter och pålitlig mansperson, som för skjutsens behöriga inställande ansvarar; hvarjemte erforderligt biträde med förspänning, rese-effecters omslyttande och mera dylik bör, genom entreprenurens försorg, för de resande vara att tillgå.

6:o Att bibehålla ordning, stillhet och anständighet ibland skjutsfare och formän.

7:o Att, utom det nu bestämde antal skjutshästar för gästgifwaregården, jemwäl ansvara för all den skjutsning som derutöfwer kan wid serfildte tillfällen för resandes fortkomst blifwa nödig; likwäl med iakttagande, att sedan hela berörde fastställda hästantal för dagen utgått, der efter ankommande resande icke är berättigad att påfordra skjuts förr än trenne timmar efter derom gjord tillsägelse, då sådan skjuts, genom entreprenurens föranstaltande, owilkorligen skall vara inställd.

§. 19.

Gästgifwaren är Konungens Befallningshafwande ansvarig för de resandes ordentliga förplägning och härbergerande, skall för tillfället afgöra de stridigheter som emellan de resande och skjutsande kunna uppstå samt tillse att resande med höflighet och beredwillighet bemötas. Han hälle alltid stufwa och gästrum städade och snygga, samt skall vara försedd med det, som tarfwas, till erforderlig förtäring, goda sängar och sängkläder, jemte rent linne. Wintertiden skall åtminstone ett gästrum alltid vara uppelladt, och på de större gästgifwaregårdarne förhåles dermed i enlighet med Konungens Befallningshafwandes allmänna fungörelse af den 4 September 1826, hwilken alltid bör å wäggen i Gästgifwarestugan finnas anslagen. Farbar, försvarlig wäg upp till gästgifwaregården, skall af gästgifwaren hållas och med grus eller sand fyllas, så att orenlighet derstädes ej beswärar: Skolande kronobetjeningen, i fall denna skyldighet icke, genast efter skedd påminnelse, fullgöres, vara förbunden att grusningen på gästgifwarens bekostnad för lega verkställa. Gästgifwaren hälle härförutan tillhanda foder samt stall och wagnslider för resandes hästar och ålbon, allt mot den betalning, som den upprättade gästgifweritaren föreskrifwer samt wid den deruti stadgade påföljd.

§. 20.

Okänd person, må ej färdas med skjuts utan att vara försedd med pass, hwilket, för att vara gällande, bör antingen af Konungens Stats-Minister för Utrikes Ärenderne, Öfwer-Ståthållare-Embete i Stockholm, Landshöfding, Rectors-Embete eller någon Stads Magistrat vara utfärdadt. För Militärpersoner är wederbörande Befälhafwares ordres tillfyllest görande. Finnes

någon sakna behöfligt pass, eller vara stadd å wäg till annan ort än passet innehåller, eller är den i passet bestämde tid tilländalupen, och kunna ej trovärdige personer intyga att den resande är i orten wäl känd, skall han anhållas och i Stad genast ledsagas till Borgmästaren men å Landet till närmaste kronobetjent. För hwarje resande skall i dagboken anmärkas om och med hwilket Embetswerks pass han varit försedd eller om han är i orten känd. Gästgifwaren och entrepreuren åligger jemwål att hafwa uppsigt å wandringsmän, tiggare och lösdriwars, så att ej misstänkte personer få sig å gästgifwaregården uppehålla eller der passera, utan böra sådane, samt de som resande eller andre med bettlande beswära, afföras, på Landet till närmaste kronobetjent och i Stad till Borgmästaren.

§. 21

Soldater, båtsmän och lärodrängar äro icke berättigade till gästgifwarsstjuts, om ej deras pass sådant uttryckeligen innehålla. Så kallade tatare, trädragare, häckmakare, månglare och mångleskor, obehörige stamboksbärare och andre dylike löse personer få deremot owilforligen icke begagna sådan stjut; likasom konstberidare, theater-föreståndare, de som wisa konstkabinett, wilda djur eller gifwa andre representationer af hwad slag som helst, icke få under deras resor i landet, för personer och medförande effecter begagna gästgifwarsstjuts med större antal hästar än sex stycken, utan böra genom beting förskaffa sig de hästar, som de utöfwer nämnde antal kunna för deras fortkomst behöfwa.

§. 22.

Gästgifwaren bör hålla ordning och lugn wid gästgifwaregården: icke tillåta obehöriga sammanskockningar af sådane personer, som ej hafwa något att der uträtta, hwarwid närmaste kronobetjent på kallelse genast meddelar nödig handräkning. Wid ansvar efter lag må icke något slags spel eller dobbel idkas å gästgifwaregård.

§. 23.

Gästgifwaren har hand om och är ansvarig för Dagboken, derwid detta Reglemente skall vara bilagdt. Å wäggen i gästgifwarsstugan skall vara anslagen sednast utfärdade och gällande talar. De upplysningar resande påfordrar, angående sådane omständigheter som i någor måtto angå stjutsning, underhållande af broar och wägar, inträffande eller befunne oordningar under resan eller wid gästgifweriet m. m., böra af gästgifwaren eller entrepreuren alltid meddelas.

§. 24.

Finner resande sig befogad, att något klagomål i dagboken anteckna, skall gästgifwaren vara pliktig att derom genast anställa undersökning och förskaffa nödig rättelse, samt sitt med behörig underskrift försedde utlåtande öfwer klagomålet owägerligen, i den resandes närvaro, i dagboken meddela. Då resande klagar öfwer brist å wäg eller bro, bör gästgifwaren sådant wäghållaren eller Krono-Länsmannen i orten genast tillkännagifwa.

§. 25.

Dagboken må icke under någon förewändning förwägras resande, utan skall, när så påfordras, densamma öfwerlemnas tillika med erforderlige skrifttyg, så att resande blir i tillfälle anmärka hwad han kan finna nödigt. Förwägras någorstädes dagboken, eger den resande att sådant jemte öfrigt i nästa gästgifwaregårds dagbok anteckna, eller wäl härstädes anmäla, då den felaktige kommer att för sitt wägrande ansvara.

§. 26.

Dagboken skall alltid hållas oskadad, snygg och utan öfwerstrykning, samt upplinierad och infästad i serfskildt omslag, och bör den, sist inom fyra dagar efter hwarje månads slut, af gästgifwaren till Krono-Länsmannen i Håradet aflemnas, så wida ny dagbok för påföljande månad kom-

mit gästgifwaren tillhanda. När dagbok insändes, skall den af gästgifwaren till riktigheten vara skriftligen bestyrkt, och bör han derwid anmäla allt det han, i afseende på hwad under månaden sig i skjutsningsbestyret tilldragit, har att anföra.

§. 27.

Hållkarl, som af entrepreneuren på dennes eget ansvar må antagas och begagnas, bör vara en fullvärt person, af god fräjd och bestedligt uppförande. Honom åligger, att då resande till gästgifwaregården ankommer, sig straxt inställa, för att des tillfälgelse om hästars anskaffande med höflighet emottaga och ofördröjligen uträtta. Finnes icke hållkarl wid gästgifwaregården anställt, åligger det entrepreneuren att sjelf vara tillstädes, så att resande ingen stund på dygnet må sakna utväg att wid sin ankomst behörigen betjenas.

§. 28.

Wid Ser Ritsdaler 32 sk. bonko vite är det hållkarl förbjudet att af resande fordra dricks-penningar.

§. 29.

Skjutskyldigheten för dygnet beräknas ifrån klockan sex estermiddagen. När med skjutshäst utgjorts skjutsning af minst en mils längd, är för det dygnet skjutsningskyldigheten med samma häst fullgjord.

§. 30.

Entrepreneuren skall vara försedd med åtminstone halfwurna skjutsdrängar, och förbjudes att wid skjutsning gagna qvinnor, barn eller om wägen okunnige personer. Han skall jemmäl hafwa jernskodda wagnar, med starka häckar och säten, beslagna kärror och slädar, lädersadlar, tömmar, skäfståg och bukjohtar af läder eller hamptåg, samt ländstycken och hufwudlag af läder, med munstycken af jern. Finnes resande hafwa något häraf under wägen förderfwat, ersätte han sådant på sätt i 7 §. är stadgad.

§. 31.

Sedan kötd inträffat och backarna börjat blifwa hala, skall hwarje häst som till skjutsning från gästgifwaregård inställes, vara skarpskodd, och kommer derjemte på entrepreneurens ansvar för all deraf möjligen timande skada, om hästar, som äro orkeslöse och oduglige, eller weterligen ega farliga oseder, warda i gästgifweriskjuts begagnade.

§. 32.

Den skjutsande må icke i något fall, såsom rättighet, påfordra att sjelf föra sina hästar, hwilket ankommer på den resande att bewilja: Och det warder wid strängt ansvar hwar och en förbjudet, att onödigtwis eller opåkallad inblanda sig uti de twister eller stridigheter, som emellan resande och den honom skjutsar till äfventyrs kunna uppkomma, liksom att i någor måtto förnärma resandes lugn och säkerhet, dem med otidighet bemöta, eller med ord eller gerning förördela.

§. 33.

Beträdes gästgifware eller entrepreneur, med öfwerträdelse eller försummelse i något af i något af hwad honom, jemlikt denna dagboks stadganden, åligger, eller han eljest enligt författningarne bör uppfylla, kommer han att derföre wid Canzliförhör, då ansvar i lag ej är bestämdt, att fällas till böter från 1 R:dr 32 sk. till och med 25 R:dr, allt efter förseelsens och sakens beskaffenhet. För obehörigt uppehåll, som förorsakas resande, kommer ansvar och ersättning att efter sig företeende omständigheter bestämmas. Underhåller icke gästgifwaren till alla delar gästgifweriet på ett sätt, som öfwerensämmer med författningarnes föreskrifter, warder han i wederbörlig ordning af Konungens Befallningshafwande derifrån skild.

Krono-Länsmannen i Häradet är Konungens Befallningshafwande ansvarig, att tillsyn öfwer eftersefnaden af denna gästgifveriordeining icke brister, samt att de fel häremot, som kunna ega rum, skyndsamt rättas. Han skall derföre minst tvåanne gång i månaden, undersöka ordningen wid gästgifwaregården, erinra om skyldigheternes iakttagande samt, när behöfwet påkallar, mönstra och besigtiga de hästar och åkdon, hwilka för resandes fortskaffande der användas. Krono-Länsmann skall i dagboken anteckna hwarje gång sådan visitation skett. Finnes klagomål i dagboken infördt och undertecknad med den resandes namn och hemwist, skall den, emot hwilken anmärkning egt rum, eller som wid anställande undersökning finnes hafwa felat, af Krono-Länsmannen, utan afbidan af serskildte ordres, till förhör hit intallas, å någon Thursdag inom fjorton dagar derefter, med föreläggande af Fem Riksdaler vite, samt affskrift af klagomålet jemte protokoll angående det förhållande som wid undersökningen blifwit utrönt, förut hitsändas, deruti den bewisligen förelagde dagen till förhöret är omförmäld: Skolande Krono-Länsmannen, då antingen gästgifware eller entrepreneuren af sådan anledning på en gång blifwa frånwarande, tillse att gästgifveriet och skjutsningen under tiden behörigen skötes.

I Stad åligger Magistraten samma ansvarighet i afseende på ordningen wid der warande gästgifveri, och bör visitation derstädes en gång i hwarje wecka anställas, af den person som af Magistraten dertill förordnas.

Vinköpings Slott i Lands-Canzliet den 14 Februari 1856.

Henning Hamilton.

Fr. Holmquist,

Benjamin Franklin

1757

Philadelphia, 1757